

Donahue, G. T., Nichtern, S.: TEACHING THE TROUBLED CHILD

izdavač The Free Press, New York, Collier — Macmillan
limited, London, str. 202, 1965, cijena USA dol. 5,95.

Dva vrsna autora — psihijatar i psiholog — poduhvatili su se vrijednog i potrebnog zadatka da prikažu svu složenost edukacije mentalno zaostalog djeteta. Treba odmah reći da su posao obavili dobro, cjelovito i iscrpno.

U Sjedinjenim Američkim Državama ima danas preko pola milijuna teško zaostale djece; oni su žrtva kongenitalnog defekta, oboljenja mozga ili poremećaja ličnosti. Zajednica malo odvaja za njihovu rehabilitaciju, jer je općenito malo poznato kako da se provodi. Osim toga, priroda bolesti ove djece čini taj posao neatraktivnim. Grupa pojedinaca (u kojoj su i autori knjige) izvela je godine 1959. značajan eksperiment. U Elmontu kraj New Yorka podigli su školu i u njoj izveli perfektno organizirani program edukacije skupine mentalno i emocionalno zaostale djece, uz istovremeni trening i liječenje. Svrha je eksperimenta bila dalekovidna, a praktičnost od neusporedive važnosti. Program izobrazbe pratilo se podrobno, u toku nekoliko godina, u svim područjima djelatnosti. Rezultat je odjeknuo snažno optimističkom tvrdnjom i potvrdom prvobitne ideje koju autori u knjizi i detaljno obrazlažu i analizom financijskih pokazatelja i dokazuju, a ta je: — **EDUKACIJA MENTALNO ZAOSTALOG DJETETA STOJI NOVČANO ISTO KAO I ŠKOLOVANJE NORMALNOG DJETETA!**

Razumije se da ta smiona tvrdnja ne može biti ostvarena u djelu ako u tome ne sudjeluje i zajednica, a u slučaju prikazanog eksperimenta u Elmontu to se i ostvarilo.

Uspješnost svake zamisli, pa i takve, zavisi od više faktora čija interakcija povezuje ideju s ciljem. Ni jednoj naciji i ni jednom društvu, ma kako bilo kulturno-ekonomski zaostalo ili napredno, briga o mentalno zaostaloj djeci ne može biti sporedna. Notorna je činjenica, da je nebriga o takvim invalidima najskuplja, a trajna izolacija u instituciji kroničnog tipa stručno neopravdana u mnogo slučajeva.

Za uspjeh takvog pothvata potrebne su odgovarajuće ustanove i vrsno izučeni kadrovi. Uz psihijatra i psihologa odgojitelji i učitelji najtješnje surađuju, potpomognuti ostalim stručnjacima i osobljem odgovarajućih aktivnosti. Put je sigurno težak, jer mu je i krajnji cilj visok — vraćanje dobro educiranog zaostalog djeteta u porodicu i normalnu sredinu zajednice. Formiranje takvih centara za određeni teritorij, pri čemu zajednica stvarno i aktivno sudjeluje, preduvjet je uspjeha koji neće izostati; iskustvo Elmont projekta u predgrađu New Yorka to je dokazalo.

B. Pražić